

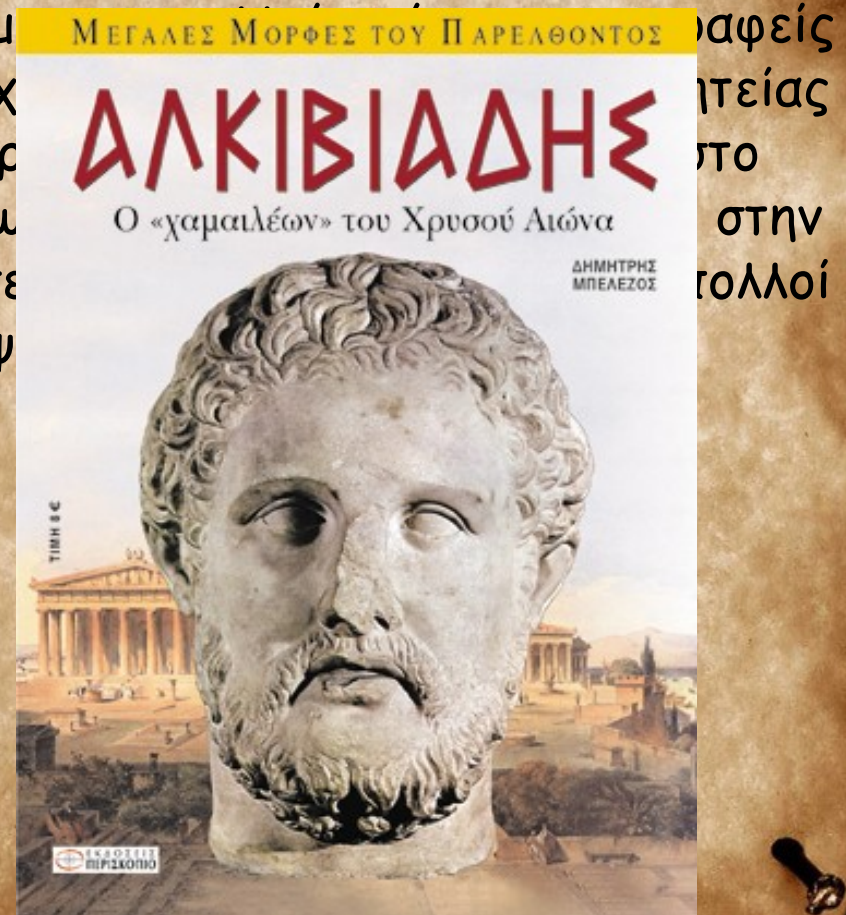
Αλκιβιάδης Κλεινίου Σκαμβωνίδης

(περίπου. 450-404 π.Χ)

Ο Αλκιβιάδης, πολιτικός και στρατιωτικός ηγέτης της Αθήνας του 5ου π.Χ. αιώνα, γεννήθηκε το 452 και πέθανε το 404 π.Χ. Κατά τη δεύτερη και την Τρίτη δεκαετία του Πελοποννησιακού πολέμου αναδείχθηκε στη σημαντικότερη προσωπικότητα της πόλης του. Ήταν γόνος της υψηλότερης αθηναϊκής αριστοκρατίας. Από τον πατέρα του Κλεινία, που ανδραγάθησε το 480 π.Χ. στη ναυμαχία του Αρτεμισίου και βρήκε ένδοξο θάνατο το 446 π.Χ. στη μάχη της Κορώνειας εναντίον των Βοιωτών, η γενιά του έφτανε στους Αιακίδες, αφού, κατά την παράδοση, ήταν απόγονος του γιου του Αίαντα Ευρυσάκη.

Η φύση προίκισε τον νεαρό Αλκιβιάδη με έξοχα προσόντα: ομορφιά και πνευματική δεξιότητα συμμάχησαν με την ευγένεια της καταγωγής. Την ομορφιά του, στην οποία ενσαρκωνόταν η ιδεώδης ομορφιά του Αθηναίου εφήβου και στην οποία συνταιριάζονταν αισθητική τελειότητα, κομψότητα και χάρη, ύμνησε ο Αλκιβιάδης της αρχαιότητας.. Ο Αλκιβιάδης είχε την ομορφιά του, αλλά και το πάθος να τη διατηρήσει στον χρόνο. Το μειονέκτημα που του έδωκε η ομορφιά του, στην ομιλία, κατόρθωσε να μεταβάλλει σε αρετή. Η ομορφιά του, από τους αριστοκρατικούς και κομψομίμητους μιμούνται.

Την πνευματική του δεξιότητα χαρακτήριζαν η ζωηρότητα και η ευστροφία ενός νου, που μπορούσε να θέλγει ακόμη και τον Σωκράτη. Στη Σπάρτη διακρίθηκε στη λιτή διαίτα και τη γυμναστική. Τους Βοιωτούς άφησε έκπληκτους η ικανότητά του στις σωματικές ασκήσεις. Στην Ιωνία ξεπέρασε όλους σε φιληδονία και ακολασία, στη Θράκη στο μεθύσι και στη Μικρά Ασία τον Τισσαφέρνη σε πολυτέλεια και μεγαλοπρέπεια.

Τζόν-Λέον Ζερόμ
(1824-1904): Ο
Σωκράτης ψάχνει
τον Αλκιβιάδη στο
Σπίτι της
Ασπασίας, 1861

Ορφανός σε ηλικία πέντε ετών, ο Αλκιβιάδης ανατράφηκε με επιτρόπους του γιούς του Ξανθίππου, πρώτους εξαδέλφους της μητέρας του, τον Αρίφρονα και τον επιφανέστερο πολιτικό της Αθήνας, τον Περικλή. Ως τροφός του αναφέρεται η Λάκαινα Αμύκλα, ως παιδαγωγός του ο Ζώπυρος, που δεν είχε τη δύναμη να χαλιναγωγεί τον δύστροπο χαρακτήρα του. Ο Περικλής, αν και τον πήρε σπίτι του, λόγω των πολλών ασχολιών του με τις υποθέσεις της αθηναϊκής δημοκρατίας, δεν είχε τη δύναμη να χαλιναγωγεί το δύστροπο χαρακτήρα του, να του εμφυσήσει την αντίληψη ότι ελευθερία και καθήκον συμπορεύονται και ότι ερείσματα αναγκαία της πολιτικής είναι η σύνεση και η ηθική.

Οι σοφιστές και ο Σωκράτης έπαιξαν αναμφίβολα πολύ σημαντικό ρόλο στην αγωγή του. Ο Πρόδικος του δίδαξε τη γοητεία του μύθου και του λόγου, ο Πρωταγόρας τη διαλεκτική και τον αγνωστικισμό. Κανείς, ωστόσο, δεν μπόρεσε να τον συναρπάσει όσο ο Σωκράτης, ο μόνος δάσκαλος ζωής που γνώρισε και ο μόνος στον οποίο μπορούσε να πειθαρχεί η αντινομική φύση του. Ο δεσμός ανάμεσα σε δάσκαλο και μαθητή συχνά άγγιξε τα όρια της αυτοθυσίας. Στην εκστρατεία στην Ποτίδαια (432 π.Χ.) ο Σωκράτης όχι μόνο έσωσε τον νεαρό και τραυματισμένο Αλκιβιάδη από βέβαιο θάνατο αλλά και έπεισε τους στρατηγούς να στεφανώσουν εκείνον για ανδραγαθία. Στη μάχη στο Δήλιο (424 π.Χ.) ο Αλκιβιάδης ανταπέδωσε την οφειλή του: αν και έφιππος δεν τράπηκε σε φυγή μαζί με τους άλλους Αθηναίους ιππείς, αλλά αγωνίστηκε μέχρι να διασώσει τον Σωκράτη που μαχόταν πεζός.

Οι νέοι της Αθήνας μιμούνταν το ντύσιμο και τους εκκεντρισμούς του. Τέλος, ο δήμος τον αποθέωσε όταν στην Ολυμπία με τα επτά άρματά του κέρδισε τρεις συνεχείς νίκες. Αξίζει να σημειωθεί ότι για τη νίκη του αυτή τον τίμησαν και άλλοι Έλληνες: οι Εφέσιοι που διακόσμησαν με κάθε πολυτέλεια τη σκηνή του, οι αντιπρόσωποι της Χίου που προσέφεραν πλήθος σφάγια στους εορταστές και οι Λέσβιοι που κέρασαν όλους με το μυροβόλο κρασί τους.

Τζών-Μπατίστ Ρενιώ
(1754-1829): *Ο Σωκράτης
σέρνει τον Αλκιβιάδη από
την Αγκαλιά της
Αισθησιακής Ευχαρίστησης,*
1791

Το τέλος του μεγάλου ηγέτη της Αθήνας ήταν οικτρό. Ενώ κοιμόταν, οι απεσταλμένοι του Φαρνάβαζου, ο ανιψιός του Μαζαίος και ο θείος του Σουσαμίθρης, έβαλαν φωτιά γύρω από την οικία του και όταν αυτός, πάντα θαρραλέος, βγήκε από αυτό με την εταίρα του Τιμάνδρα και κάποιον Αρκάδα τον σκότωσαν με βέλη. Το κεφάλι του το μετέφεραν στον σατράπη, ενώ το κορμί του έμεινε στην πόλη.
Κατ' άλλη εκδοχή, την ολιγαρχία που εγκαταστάθηκε στην Αθήνα μετά την πολιορκία, την ολιγαρχία των Τριάκοντα, διαφθείρει, και τον σκότωσαν με βέλη. Έτσι τελείωσε η ζωή του Αλκιβιάδη.

Φελίξ Οβρέι (1830-1833): Ο Αλκιβιάδης με τους Δικαστές (1833), Μουσείο των Καλών Τεχνών του Βαλανσιέν

Μισέλ ντε Νάπολι (1808-
1892): *Morte di Alcibiade*
(Θάνατος του Αλκιβιάδη)
(1839), Εθνικό Αρχαιολογικό
Μουσείο Νάπολης

ΤΕΛΟΣ

ΤΑΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

Α'4